

Právní zástupce a procesní a hmotně právní úkony činěné jménem zastoupeného

Účastník, který je oprávněn činit vůči soudu i hmotně právní úkony, je může vykonat i prostřednictvím svého právního zástupce s neomezenou procesní plnou mocí, přičemž vůči účastníkovi, jehož se takovýto hmotně právní úkon týká, je účinný okamžikem, kdy je jeho zástupci doručen. Toto se vztahuje i na hmotně právní úkon, jakým je dání, resp. doručení (převzetí) výpovědi z nájmu bytu účastníku prostřednictvím advokáta v průběhu řízení o přivolení k výpovědi.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 26 Cdo 4917/2007, ze dne 8.7.2009)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl ve věci žalobkyně L. T., zastoupené advokátem, proti žalovaným 1) J. H., a 2) J. H., zastoupeným advokátkou, o přivolení k výpovědi z nájmu bytu, vedené u Obvodního soudu pro Prahu 8 pod sp.zn. 24 C 301/2004, o dovolání žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 20. července 2007, č.j. 51 Co 176/2007-261, tak, že rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 20. července 2007, č.j. 51 Co 176/2007-261, se zrušuje a věc se vrací tomuto soudu k dalšímu řízení.

Z odůvodnění :

Obvodní soud pro Prahu 8 (soud prvního stupně) rozsudkem ze dne 4. 8. 2006, č.j. 24 C 301/2004-220, přivolil k výpovědi z nájmu bytu č. 7, druhé kategorie, o velikosti 1+1 s příslušenstvím, nacházejícího se v podkroví domu č.p. 660 v P. 8, U. ul. č. 12“ (dále „předmětný dům“, resp. „dům“ a „předmětný byt“, resp. „byt“), kterou dala žalobkyně žalovaným dopisem ze dne 9. 1. 2006, určil, že nájem skončí uplynutím tříměsíční výpovědní lhůty, a uložil žalovaným byt vyklidit do jednoho měsíce po skončení výpovědní lhůty; dále rozhodl o nákladech řízení. Soud prvního stupně dospěl po obsáhlém dokazování k závěru, že žalobkyně jako podílová spoluvlastnice předmětného domu (z 1/2) je aktivně věcně legitimována k podání žaloby, že výpověď z nájmu bytu byla dána žalovaným (nájemcům předmětného bytu) po dohodě s druhou spoluvlastnicí domu M. T., a že jsou naplněny oba uplatněné výpovědní důvody, a to jak výpovědní důvod podle § 711 odst. 1 písm. a) občanského zákoníku v tehdy platném znění, tj. ve znění před novelou provedenou zákonem č. [107/2006](#) Sb. (dále jen „obč.zák.“), když žalobkyně potřebuje byt pro sebe, neboť prostory v domě, které obývá, nejsou bytem, tak i výpovědní důvod podle § 711 odst. 1 písm. g) obč.zák., když žalovaní mají dva byty - vedle předmětného bytu jsou spoluvlastníky obytného domu ve S. - a lze na nich spravedlivě požadovat, aby užívali pouze jeden byt; na tom nic nemění okolnost, že dům ve S. žalovaní užívají k rekreaci a převedli v průběhu řízení jeho ideální polovinu na sestru žalovaného, a že tento dům vykazuje určité závady (pronikání radonu, vlhkost), neboť je lze odstranit, a finanční situace žalovaných jim to umožňuje. Vzhledem k tomu, že byl shledán naplněným i výpovědní důvod podle § 711 odst. 1 písm. g) obč.zák., postačovalo by poskytnout žalovaným při vyklizení pouze přístřeší (§ 712 odst. 5 věta první obč.zák.); mají-li však jinou možnost bydlení, bylo by jeho poskytnutí v rozporu s dobrými mravy (§ 3 odst. 1 obč.zák.), a to i s přihlédnutím k sociálním poměrům žalobkyně. Na základě toho žalobě na přivolení k výpovědi vyhověl a žalovaným uložil povinnost byt vyklidit do 1 měsíce po právní moci rozsudku.

K odvolání žalovaných Městský soud v Praze (soud odvolací) rozsudkem ze dne 20. 7. 2007, č.j. 51

Co 176/2007-261, změnil rozsudek soudu prvního stupně tak, že žalobu na přivolení k výpovědi zamítl (výrok II.); dále rozhodl o námitce podjatosti JUDr. M. S., soudce Obvodního soudu pro Prahu 8 (výrok I.), a o nákladech řízení před soudy obou stupňů (výrok III.). V odůvodnění svého rozsudku vytkl soudu prvního stupně, že se nezabýval skutečností, že pokud žalobkyně změnila žalobu a dala žalovaným výpověď z nájmu bytu v průběhu řízení, musela být výpověď jako hmotněprávní úkon doručena přímo osobám, vůči nimž byla směřována, nikoliv toliko jejich zástupkyni, advokátce s procesní plnou mocí. Konstatoval, že návrh na připuštění změny žalobního petitu obsahující novou výpověď z nájmu bytu, byl podán u soudu prvního stupně dne 24. 1. 2006 a je datován 23. 1. 2006; návrhu bylo vyhověno usnesením vyhlášeným při jednání konaném dne 14. 2. 2006, přičemž návrh byl doručen toliko advokátce žalovaných JUDr. F. dne 6. 2. 2006. Pokud jde o výpověď z nájmu bytu datovanou 9. 1. 2006, tato byla doručena toliko 1. žalovanému, nikoliv též 2. žalované. Se zřetelem k tomu, že nebyla splněna podmínka doručení výpovědi, stejně tak jako návrhu na změnu žalobního petitu oběma žalovaným, společným nájemcům bytu, nelze žalobě vyhovět. Za tohoto stavu se odvolací soud nezabýval dalšími odvolacími námitkami žalovaných.

Proti rozsudku odvolacího soudu (proti výroku II. a III.) podala žalobkyně dovolání, jehož přípustností se blíže nezabývala a uplatnila v něm dovolací důvody podle § 241a odst. 2 písm. a) a b) a odst. 3 o.s.ř. Vyjadřuje nesouhlas se závěrem odvolacího soudu, že žalovaným nebyla doručena výpověď z nájmu bytu a namítá, že tento závěr odporuje provedeným důkazům i skutkovým tvrzením účastníků. Uvádí, že její právní zástupce zaslal výpověď z nájmu bytu ze dne 9. 1. 2006 pouze právní zástupkyni žalovaných, a to dvojmo, pro každého z nich, a že ji tato nevrátila s tím, že není oprávněna ji přijmout. Poukazuje na to, že plná moc ze dne 14. 4. 2005, udělená žalovanými jejich právní zástupkyni JUDr. Z. F. obsahuje generální zmocnění pro jmenovanou k veškerým úkonům, a dále též zmocnění dle § 25 o.s.ř. Nelze ji považovat pouze za procesní plnou moc, neboť obsahuje obecné zmocnění ke všem úkonům, tj. jak procesně právním, tak i hmotně právním. Dovolatelka argumentuje ve prospěch názoru, že právní zástupkyně žalovaných byla oprávněna k přijetí výpovědi a cituje přitom z odůvodnění rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 15. 3. 2001, „č.j. 26 Cdo 931/2000“.

Uvádí dále, že výpověď z nájmu bytu ze dne 9. 1. 2006 byla z opatrnosti zopakována v návrhu na změnu žaloby ze dne 23. 1. 2006, k níž soud prvního stupně přivolil, a tento návrh byl taktéž doručen právní zástupkyni žalovaných. Naplnění dovolacího důvodu podle § 241a odst. 2 písm. a) o.s.ř. spatřuje dovolatelka v tom, že odvolací soud překvapivě změnil právní náhled ve věci v otázce doručení výpovědi žalovaným oproti soudu prvního stupně, a tím zatížil řízení vadou, která mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci. Navrhla, aby napadený rozsudek byl zrušen a věc byla vrácena odvolacímu soudu k dalšímu řízení. V doplnění dovolání ze dne 23. 1. 2008, adresovaném a doručeném Nejvyššímu soudu, dovolatelka obsáhle odůvodňuje existenci vady řízení (§ 241a odst. 2 písm. a/ o.s.ř.).

Žalovaní se k dovolání nevyjádřili.

Podle čl. II bodu 12. věty před středníkem zákona č. [7/2009](#) Sb., kterým se mění zákon č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, dovolání proti rozhodnutím odvolacího soudu vyhlášeným (vydaným) přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona (tj. před 1. červencem 2009) se projednají a rozhodnou podle dosavadních právních předpisů. Bylo-li napadené rozhodnutí vydáno dne 20. července 2007, Nejvyšší soud České republiky jako soud dovolací dovolání projednal a o něm rozhodl podle zákona č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění před novelou provedenou zákonem č. [7/2009](#) Sb. (dále opět jen „o.s.ř.“).

Dovolání bylo podáno včas, osobou k tomu oprávněnou – účastnicí řízení (§ 240 odst. 1 o.s.ř.), za splnění zákonné podmínky advokátního zastoupení dovolatelky (§ 241 o.s.ř.), a je podle § 237 odst. 1 písm. a) o.s.ř. přípustné, neboť směřuje proti rozsudku odvolacího soudu, jímž bylo změněno rozhodnutí soudu prvního stupně ve věci samé.

Podle § 242 odst. 1 a 3 o.s.ř. dovolací soud přezkoumá rozhodnutí odvolacího soudu v rozsahu, ve kterém byl jeho výrok napaden; přitom je vázán uplatněným dovolacím důvodem, včetně toho, jak jej dovolatel obsahově vymezil. Je-li dovolání přípustné, je dovolací soud povinen přihlídnout k vadám řízení uvedeným v § 229 odst. 1, § 229 odst. 2 písm. a) a b) a § 229 odst. 3 o.s.ř. (jejich existence nebyla tvrzena a ze spisu se nepodává) a k tzv. jiným vadám řízení, které mohly mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci.

Vzhledem k tomu, že dovolatelka namítá existenci vady řízení, která mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci (§ 241a odst. 2 písm. a/ o.s.ř.), zabýval se dovolací soud otázkou, zda je řízení namítanou vadou postiženo.

Dovolatelka spatřuje naplnění uvedené vady v tom, že odvolací soud překvapivě změnil svůj právní náhled ve věci, pokud jde o otázku doručení výpovědi z nájmu bytu žalovaným. Jak vyplývá z obsahu spisu, žalovaní již v odvolání proti rozsudku soudu prvního stupně (č.l. 245) vznesli námitku, že výpověď (daná v listině datované 1. 8. 2005) byla doručena toliko jejich právní zástupkyni, která byla zmocněna k zastupování v předmětném soudním řízení a nebyla tudíž oprávněna převzít výpověď jako hmotně právní úkon. Byť se tato námitka konkrétně týkala jiné (předchozí) výpovědi, než ke které soud prvního stupně přivolil, byla odvolacímu soudu předložena k posouzení právní otázka doručení výpovědi z nájmu bytu jakožto hmotně právního úkonu advokátce žalovaných. Dovolatelka tak měla již v této fázi řízení možnost se k této otázce vyjádřit a právně (případně i skutkově) argumentovat. Pokud pak odvolací soud založil svoje rozhodnutí na posouzení označené právní otázky, nelze hovořit o překvapivosti jeho rozhodnutí. Řízení není tudíž namítanou vadou postiženo.

Dovolatelka dále uplatňuje dovolací důvod podle § 241a odst. 3 o.s.ř., jehož prostřednictvím lze odvolacímu soudu vytýkat, že jeho rozhodnutí vychází ze skutkového zjištění, které nemá v podstatné části oporu v provedeném dokazování.

Vzhledem k tomu, že dovolací námitky obsahově naplňují spíše dovolací důvod podle § 241a odst. 2 písm. b) o.s.ř., zabýval se jimi dovolací soud z pohledu posléze uvedeného dovolacího důvodu.

O nesprávné právní posouzení (§ 241a odst. 2 písm. b/ o.s.ř.) jde obecně tehdy, jestliže odvolací soud posoudil věc podle právní normy, jež na zjištěný skutkový stav nedopadá, nebo právní normu, sice správně určenou, nesprávně vyložil, případně ji na zjištěný skutkový stav nesprávně aplikoval.

Napadené rozhodnutí odvolacího soudu je založeno na právním závěru, že výpověď z nájmu bytu, daná žalovaným v průběhu řízení o přivolení k výpovědi, resp. v návrhu na změnu žaloby, musela být doručena přímo jim, nikoliv toliko jejich zástupkyni advokátce JUDr. Z. F., vybavené procesní plnou mocí.

Nejvyšší soud ve svém rozhodnutí ze dne 15. 3. 2001, sp.zn. 26 Cdo 931/2000, konstatoval, že rozhodovací praxe je ustálena v názoru, že účastník, který je oprávněn činit vůči soudu i hmotně právní úkony, je může vykonat i prostřednictvím svého právního zástupce s neomezenou procesní plnou mocí, přičemž vůči účastníkovi, jehož se takovýto hmotně právní úkon týká, je účinný okamžikem, kdy je jeho zástupci doručen. Uvedené se vztahuje i na hmotně právní úkon, jakým je dání, resp. doručení (převzetí) výpovědi z nájmu bytu účastníku prostřednictvím advokáta v průběhu řízení o přivolení k výpovědi. K názoru, že neomezená procesní plná moc (§ 25 odst. 1 o.s.ř.), opravňuje advokáta k tomu, aby jménem zmocnitele podal výpověď z nájmu předmětného bytu, tedy učinil svou povahou hmotně právní úkon, se Nejvyšší soud přihlásil dále např. v unesení ze dne 16. 1. 2007, sp.zn. 26 Cdo 3294/2006. Uvedený názor sdílí dovolací soud i v projednávané věci, tj. ve vztahu k plné moci udělené advokátu nájemce, resp. plné moci udělené žalovanými jejich advokátce.

Právní závěr odvolacího soudu, že výpověď z nájmu bytu (návrh na změnu žaloby obsahující výpověď)

nebyla žalovaným řádně doručena, není tudíž správný.

Nejvyšší soud proto podle § 243b odst. 2 věty za středníkem o.s.ř. zrušil napadený rozsudek odvolacího soudu a věc mu podle § 243b odst. 3 věty první o.s.ř. vrátil k dalšímu řízení.

© EPRAVO.CZ - Sbíрка zákonů , judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Tarifní hodnota](#)
- [Nepoložení předběžné otázky Soudnímu dvoru EU](#)
- [Koupě nemovité věci](#)
- [Nesprávný úřední postup \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Platební neschopnost \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Předkupní právo \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Přerušeni řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Rodinný závod \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Dědictví](#)
- [Výživné](#)
- [Valná hromada](#)